

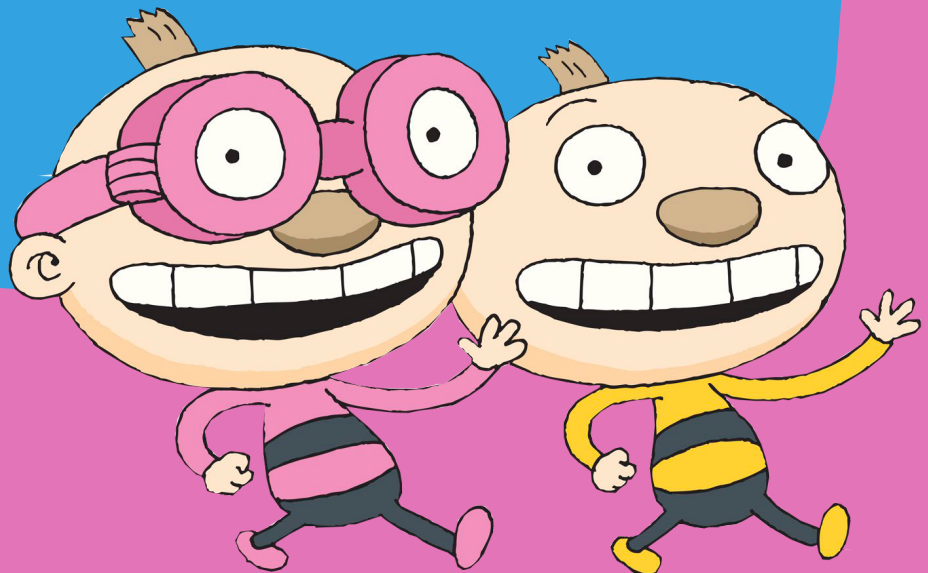
YLÖSPÄIN ERIYTETTY

TATU JA PATU

© Aino Havukainen ja Sami Toivonen

LUKI- MATERIAALIPAKETTI

OPETTAJANOHE

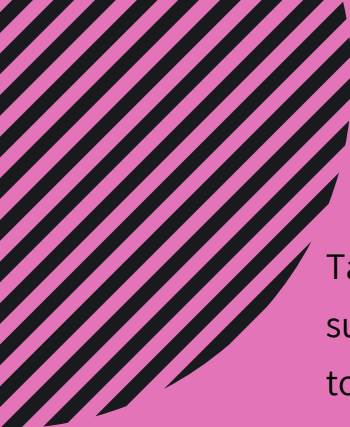
© Aino Havukainen ja Sami Toivonen

Susanna Kosonen, Veera Mäntymäki, Riikka Pihlajamaa, Viivi Oldén,
Johanna Passilahti, Inka Perokorpi & Riikka Ylönen

SISÄLLYSLUETTELO

MATERIAALIPAKETIN OHJE	3
VIERASPERÄISET KIRJAIMET (B, X, Z)	4
1. VIERASPERÄISET KIRJAIMET	4
2. SANATATU JA -PATU	5
KAKSOISKONSONANTIT	6
3. KAKSOISKONSONANTTIEN ETSIMINEN TEKSTISTÄ	6
4. YKSI VAI KAKSI KONSONANTTIA?	7
5. KUVASTA SANA	8
RIIMIPARIT	9
6. JYVÄSKYLÄN JÄHMETTYNYTSALAMA -RIIMITEKSTI	9
7. ETSI RIIMIPARIT	10
YHDYSSANAT	11
8. YHDISTÄ SANAT	11
9. ETSI YHDYSSANAT	12
LUOVAT TEHTÄVÄT	13
10. KIRJAVINKKAUS	13
11. JATKA SARJAKUVAA	14
12. PIPERTÄJÄ	15
KIRJASUOSITUKSET	16
LÄHTEET	17

MATERIAALIPAKETIN OHJE

Tämä materiaalipaketti on suunniteltu alkuopetusikäisille oppilaille suomen kielen ja kirjallisuuden opetukseen. Materiaalipaketin tarkoitus on toimia lisämateriaalina ja opetuksen tukena. Toteuttaminen on hyvä ajoittaa 1. luokan kevätlukukaudelle. Materiaalipaketti on rakennettu Tatu ja Patu kirjojen innostavien tarinoiden sekä kuvien ympärille. Tehtävät on suunniteltu integroiden niihin luontevasti 1. luokan suomen kielen ja kirjallisuuden sisältöjä ja tavoitteita Opetussuunnitelman (2014) mukaisesti.

Materiaalipaketti on suunniteltu sekä tavu- että sanatason lukijoille, eli tehtävät on eriytetty huomioiden oppilaiden tasoerot. Tehtävien eriyttämistä varten materiaalipaketista on koostettu kaksi erillistä opettajan opasta (keltainen opettajan opas alaspäin eriytetty sekä pinkki opettajan opas ylöspäin eriytetty). Paketin tehtävien suunnittelussa on mietitty kummiluokkamme oppilaiden tasoa ja tehtävien vaikeustaso on mietitty heille sopivaksi.

Tehtävien teemat on tarkoitus opiskella ensin oppitunneilla, jonka jälkeen tehtäviä voi hyödyntää esimerkiksi lisä- tai kotitehtävinä. Materiaalipaketin tehtäviä voi toteuttaa teemoittain joko kokonaisuutena tai yksittäisinä harjoituksina. Opettajan oppaaseen on koostettu tarkemmat tehtävänannot ja liitteet. Liitetiedostoina ovat oppilaiden tehtävät sekä opettajan lisämateriaalit. Tehtävien oikeat vastaukset on merkitty opettajan oppaaseen valkoisella fontilla. Opettajalla itsellään on kuitenkin mahdollisuus muokata ja soveltaa tehtäviä sekä niiden toteuttamistapaa oppilaiden tarpeiden mukaisesti.

Materiaalipaketin tavoitteena ja painopisteenä on oppilaiden luku- ja kirjoitustaitojen perustan luomisessa ja kehittämisessä sekä tutustuttaa heitä monipuolisesti ja innostavasti lasten kirjallisuuden pariin. Paketin loppuun on koottu lukusuosituksena materiaalipaketissa käytetyt Tatu ja Patu kirjat. Tarkemmat tehtäväkohtaiset oppimistavoitteet on merkitty jokaiseen tehtävään erikseen.

1. VIERASPERÄISET KIRJAIMET

TAVOITTEET

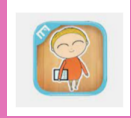
Tehtävien tavoitteena on tutustua ja kerrata vierasperäisiä kirjaimia B, X, Z ja harjoitella niiden kirjoittamista. Tehtävässä harjoitellaan lisäksi kuvanlukutaitoa sekä tv-taitoja (T5 ja T11).

OPETTAJAN OHJE:

A-tehtävässä oppilaat lukevat Tatu ja Patu kirjan tekstin ja tutustuvat kuvaan. Jos tehtävää tehdään oppitunnilla, voidaan keskustella yhdessä tai pienissä ryhmissä kuvasta ja pohtia, että mitä oppilaat siinä näkevät/mitä heidän mielestään kuvassa tapahtuu. Kuvan voi heijastaa myös isona luokan seinälle. Kuvan tutkimisen jälkeen oppilaat vastaavat muutamaa kuvaan liittyvään kysymykseen vetämällä viivan oikein kysymyksen ja vastauksen välillä. Tämän jälkeen oppilaat kirjoittavat viivastolle b-kirjaimella alkavia sanoja, joita löytävät kuvasta. Lopuksi harjoitellaan b-kirjaimen kirjoittamista Molla abc-ohjelmalla (ohje alempana).

B-tehtävässä oppilaiden täytyy löytää reitti sokkelon läpi. Tämän jälkeen oppilaat etsivät kuvasta z-sanoja, jotka he kirjoittavat viivastolle. Oppilaat voivat tutustua myös Tatu ja Patu -kirjasta z-tekstin ja tutustua kirjan kuvaan. Lopuksi harjoitellaan z-kirjaimen kirjoittamista Molla abc-ohjelmalla. Lisäksi ohjelmalla voi kerrata myös b-kirjaimen kirjoittamista.

C-tehtävässä tutkitaan kuvaa Tatu ja Patu kirjasta ja etsitään sieltä x-kirjaimia sisältäviä sanoja. Jos tehtävää tehdään luokassa, voidaan kuvasta ja sen tapahtumista keskustella yhdessä. Kuvan voi heijastaa myös isona luokan seinälle. Lopuksi harjoitellaan x-kirjaimen kirjoittamista Molla abc-ohjelmalla. Lisäksi ohjelmalla voi kerrata myös b- ja z-kirjainten kirjoittamista.

Ohjeet Molla abc:

Lataa Molla abc-app tabletille
(ilmainen sovellus).

Valitse harjoiteltavaksi 2016 mallikirjaimet.

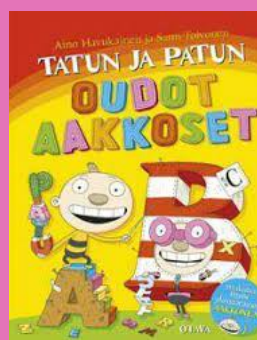
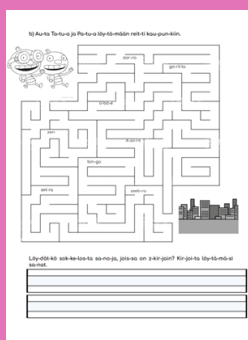
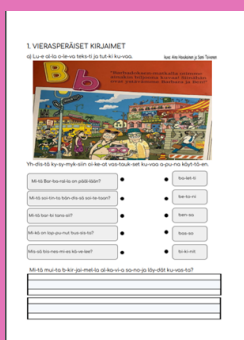
Valitse valikosta harjoiteltavat kirjaimet, toistomäärä ja haluamasi kirjainkoko.

Tämän jälkeen voit aloittaa
Molla abc:n pelaamisen.

**LUKUVINKKAUS:
MATERIAALIT KIRJASTA
TATUN JA PATUN OUDOT
AAKKOSET**

LIITTEET

- B-kirjain tehtävämoniste (liite 1)
- X-kirjain tehtävämoniste (liite 2)
- Z-kirjain tehtävämoniste (liite 3)

2. SANATATU JA -PATU

TAVOITTEET

Tehtävässä kerrataan ja harjoitellaan vierasperäisiä kirjaimia lukemalla ja kirjoittamalla. Lisäksi tehtävässä harjoitellaan hienomotorisia taitoja (kirjoittaminen ja värittäminen), muistia sekä pitkäjänteistä työskentelyä toiminnallisesti (T5 ja T11).

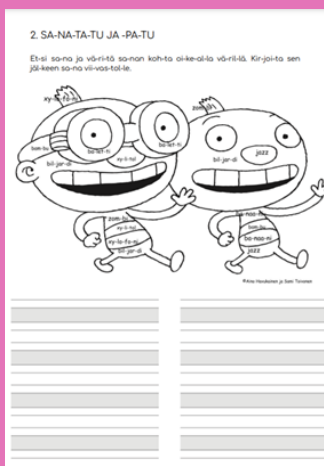
OPETTAJAN OHJE:

VALMISTELUT: Opettaja tulostaa ja leikkaa värilliset sanalaput valmiiksi etukäteen ja piilottaa ne eri puolille luokkahuonetta. Oppilaille tulostetaan ja jaetaan omat tehtävämonisteet.

TYÖSKENTELY: Oppilaiden tehtävänä on etsiä luokkahuoneesta sanalappuja yksi kerrallaan ja painaa mieleen sanalapun sana ja väri. Oppilas palaa tämän jälkeen omalle paikalleen ja etsii omasta monisteestaan ko. sanan ja värittää sen osan, sillä värillä, jolla se oli kirjoitettu sanalappuun. Sama sana voi esiintyä useamman kerran värityskuvassa. Värittämisen jälkeen oppilas kirjoittaa sanan vielä kuvan alla olevalle viivastolle. Tämän jälkeen oppilas saa lähteä etsimään luokasta seuraavaa sanaa.

LIITTEET

- Sana Tatu ja Patu (liite 4)
- Tulostettavat sanalaput (liite 5)

3. KAKSOISKONSONANTTIEN ETSIMINEN TEKSTISTÄ

TAVOITTEET

Oppilas harjoittelee luetunymmärtämistä lukemalla tehtävään liittyvän tekstin ja piirtämällä sen mukaisen kuvan. Lisäksi oppilas tutustuu suomen kielen kielioppiin harjoittelemalla kaksoiskonsonanttien löytämistä ja tunnistamista tekstistä. (T5 ja T11)

OPETTAJAN OHJE:

Tehtävässä oppilaat lukevat Tatu ja Patu -kirjan tekstin ja alleviivaavat tekstistä löytämänsä kaksoiskonsonantit. Ensimmäinen kaksoiskonsonantti on alleviivattu tekstistä esimerkiksi. Jos tehtävätyyppi ei ole oppilaille tuttu, voi muutaman kirjainyhdistelmän etsiä yhdessä. Tämän jälkeen oppilaiden tehtävänä on lukea teksti vielä uudelleen läpi ja piirtää kuva tekstin tapahtumista. Tekstin kertaaminen tukee myös luetunymmärtämisen harjoittelua.

Tärkeää: oppilaille ei ole tarkoitus opettaa kaksoiskonsonantin käsitettä, joten ohjeista oppilaita etsimään tekstistä tehtävänannon mukaisia kirjainyhdistelmiä.

Näiden jälkeen voidaan keskustella oppilaiden kanssa yhdessä tehtävistä:

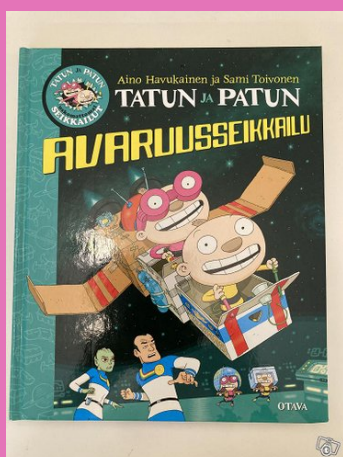
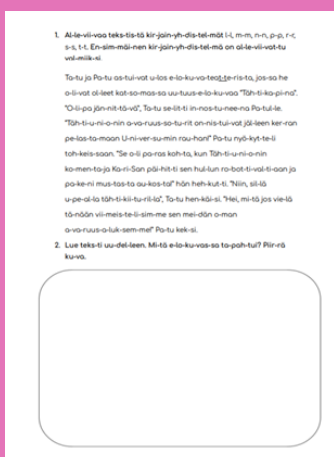
- Mitä sanoja oppilaat löysivät, joissa on tehtävänannon mukaisia (ll, mm, nn, pp, rr, ss, tt) kirjainyhdistelmiä?
- Keksittekö muita sanoja, joissa on samoja kirjainyhdistelmiä?
- Mitä Tatun ja Patun katsomassa elokuvassa tapahtui?
- Millaisia piirustuksia saitte aikaan?

Keskustelun päätteeksi oppilaiden piirustukset voidaan käydä yhteisesti läpi opettajan valitsemalla tavalla.

**LUKUVINKKAUS:
MATERIAALIT KIRJASTA
TATUN JA PATUN
AVARUUSSEIKKAILU**

LIITTEET

- Kaksoiskonsonantti tehtävämoniste (liite 6)

Tehtävä ohjaa oppilasta ymmärtävään lukemiseen, sillä oikean sanan valitsemiseksi oppilaan tulee kiinnittää huomiota pullopostin asiasisältöön. Tehtävässä tutustutaan lisäksi kaksoiskonsonantteihin ja harjoitellaan huomaamaan, miten kirjainten määrä on yhteydessä sanan merkitykseen (T5 ja T11).

-

5. KUVASTA SANA

TAVOITTEET

Tehtävän tarkoituksena on harjoitella kaksoiskonsonantteja sisältävien sanojen oikein kirjoittamista sekä oppia hahmottamaan, miten sanan merkitys muuttuu, kun sanassa on kaksoiskonsonantti vs. yksinäiskonsonantti (T5).

OPETTAJAN OHJE:

Oppilaiden kanssa olisi hyvä käydä aiemmilla oppitunneilla kaksoiskonsonanttien merkitys ja miten sanojen merkitykset muuttuvat (yksinäiskonsonantti vs. kaksoiskonsonantti).

Tässä tehtävässä oppilaiden tarkoituksena on kirjoittaa sana kuvan alle viivastolle. Kuvallisen tuen lisäksi tehtävässä tarvittavat sanat löytyvät alareunan laatikosta. Lisäksi oppilaat saavat keksiä itse sanapareja, joissa toisessa on yksinäiskonsonantti ja toisessa sanassa kaksoiskonsonantti.

Oppilaiden kanssa olisi hyvä keskustella yhdessä keksimistään sanoista ja miettiä, miten niiden merkitykset muuttuvat.

LIITTEET

- Kuvasta sana tehtävämoniste (liite 8)

7. ETSI RIIMIPARIT

TAVOITTEET

Oppilaan käsinkirjoittamisen taito kehittyy kirjoitusviivastolle kirjoitettaessa, oppilas oppii oikeinkirjoituksen perusasioita. Oppilas oppii tunnistamaan riimipareja. (T11)

OPETTAJAN OHJE:

Alkuvalmistelut ennen tehtävän toteuttamista:

- Leikkaa riimimonisteen sanat erilleen
- Piilota sanat ympäri luokkaa (oppilaiden tarkoitus etsiä näitä)

Oppilaat saavat vapaaseen tahtiin etsiä luokasta riimipareja tehtävämonisteen riimeille. Riimi etsitään, jonka jälkeen se kirjoitetaan kirjoitusviivastolle.

Vinkki! Alaspäin eriytetystä paketista löytyy sama tehtävä. Tehtävien riimiparit eroavat hiukan toisistaan ja alaspäin eriytetyssä parit ovat värikoodattuja. Ylöspäin eriytetyt parit on merkitty tähtikuviolla, joten voit käyttää molempia yhtäaikaan.

Riimit:

kukko - lukko	rotta - potta
hammas - lammis	takki - nakki
paita - aita	kortti - portti
hiiri - viiri	lettu - kettu
raketti - paketti	saha - raha

Monisteen lopussa lisätehtävä, jossa oppilaan tehtävänä on kirjoittaa lyhyitä riimejä käyttäen riimipareja.

LIITTEET:

- Etsi riimiparit oppilaan tehtävämoniste (liite 11)
- Luokkaan piilotettavat riimiparit (liite 12)

Nimi: _____

Etsi luokasta so-mak-le riimi-pa-ri. Kirjoita löydä-mä-si so-na viiv-as-to-le.

☆ Kuk-ko	
☆ Ham-mas	
☆ Pai-ta	
☆ Hii-ri	
☆ Ra-ket-ti	

☆ Rot-ta	
☆ Tak-ki	
☆ Kort-ti	
☆ Let-tu	
☆ Sa-ha	

Voit-ee riimi-pa-ri. Kirjoita lyhyt ri-mi, ja-so käy-tät vo-eti-se-ma-si riimi-pa-ri. Näi kir-joi-ta muu-da ri-mi-tä.

E-simer-kik-si O-ti-ga ten-nen hii-ri, joi-ka o-ti he-no viiri.

Luokkaan piilotettavat riimiparit

☆ Luk-ko	☆ Nak-ki
☆ Lam-mas	☆ Port-ti
☆ Rai-ta	☆ Ket-tu
☆ Vii-ri	☆ Ra-ha
☆ Pa-ket-ti	
☆ Pot-ta	

YHDYSSANAT

8. YHDISTÄ SANAT

TAVOITTEET

Tavoitteet: Oppilas opettelee yhdyssanan muodostusta ja kirjoittamista. Oppilaan käsikirjoitus taito, oikeinkirjoitus ja yhdyssanan tunnistus taito kehittyvät. (T11)

OPETTAJAN OHJE:

Tehtävässä tarkastellaan ja kerrataan yhdyssanoja. Oppilaan tehtävänä on yhdistää sanalaatikot viivalla muodostaakseen yhdyssanoja. Yhdistämisen jälkeen oppilas kirjoittaa yhdyssanan viivastolle. Sanalaatikoissa on kuvat auttamassa hahmottamaan sanoja. Tehtävä sopii hyvin myös kotitehtäväksi.

Yhdyssanat:

uimapuku
sadetakki
leikkipuisto
junalippu
jalkapallo
polkupyörä
koulukirja

LIITTEET:

- Yhdyssana tehtävämoniste (liite 13)

Nimi: _____

Yh-dist-tä. Kir-joi-ta sa-na vii-val-le.

 ui-ma	 puis-to	
 so-de	 lip-pu	
 leik-ki	 pyö-rä	
 ju-na	 kir-ja	
 jal-ka	 tak-ki	
 pol-ku	 pu-ku	
 kou-lu	 pol-lo	

9. ETSI YHDYSSANAT

TAVOITTEET

Oppilaan kiinnostus lukemiseen pyritään herättelemään innostavalla teksti valinnalla. Oppilas kehittää lukutaitoaan lukemalla tekstin itse. Lukemansa perusteella oppilas harjoittelee tunnistamaan ja löytämään tekstistä yhdyssanat. Oppilas harjoittelee yhdyssanojen kirjoittamista viivastolle ja kehittää näin käsinkirjoittamisen taitoaan. (T5 ja T11)

OPETTAJAN OHJE:

Tehtävässä oppilaat tutustuvat jäätelöpallopeti -kuvaan ja -tekstiin. Opettaja voi aluksi halutessaan käydä kuvaa ja se tapahtumia läpi koko ryhmän kanssa esim. heijastamalla kuvan taululle. Oppilaiden tehtävänä on etsiä kuvasta yhdyssanoja ja ympyröidä ne. Tämän jälkeen oppilas kirjoittaa löytämänsä yhdyssanat viivastolle. Lopuksi voidaan luokan kanssa keskustellen käydä läpi mitä yhdyssanoja tekstistä löytyi.

LUKUVINKKAUS:
MATERIAALIT KIRJASTA
TATU JA PATU OUDOT
KOJEET

LIITTEET:

- Yhdyssana tehtävämoniste (liite 14)

LUOVAT TEHTÄVÄT

10. KIRJAVINKKAUS

TAVOITTEET

Tehtävässä oppilaat esittelevät toisilleen lukemiaan kirjoja pienryhmissä ja harjoittelevat tv- ja esiintymistaitoja. Tavoitteena on innostaa oppilaita lukemaan, jakamaan myönteisiä lukukokemuksia ja -elämyksiä sekä harjoitella näppäintaitoja Powerpoint-ohjelman avulla (T8 ja T11).

OPETTAJAN OHJE:

Oppilaat valitsevat heitä kiinnostavan lastenkirjan (opettajan ja kirjastovirkailijan avustuksella), jonka he lukevat joko oppituntien aikana koulussa tai kotona. Kun oppilaat ovat lukeneet kirjan, tehdään kirjasta kirjavinkkaus käyttäen valmista PowerPoint pohjaa, jossa on apukysymyksiä valmiina. Opettaja tai oppilaat voivat muokata pohjaa ja kysymyksiä niin halutessaan. Jos vinkkausta ei halua tehdä digitaalisesti, voi vinkkauspohjan tulostaa ja tehdä sen perinteisesti kirjoittamalla ja/tai piirtämällä. Valmiit tuotokset esitellään toisille oppilaille pienryhmissä tai koko luokan kesken.

LIITTEET:

- kirjavinkkauspohja (liite 15)

11. JATKA SARJAKUVAA

TAVOITTEET

Rohkaista ja innostaa oppilasta kertomaan tarinaa sarjakuvan avulla, kirjoittamalla ja piirtämällä. Oppilas pääsee käyttämään omaa luovuutta ja tutustuu sarjakuvaan tekstilajina sen lukijana ja sen tekijänä. (T9)

OPETTAJAN OHJE:

Opettajan olisi hyvä keskustella aluksi oppilaiden kanssa sarjakuvasta tekstityyppinä, apuna voi käyttää Tatu ja Patu -kirjan sarjakuvaa.

Apukysymyksiä keskusteluun:

Mitä sarjakuvasta voi lukea (kuvat, puhekuplat, muut tekstit)?

Mikä merkitys on kuvilla, puhekuplilla, muilla teksteillä sarjakuvassa?

Millainen merkitys väreillä on?

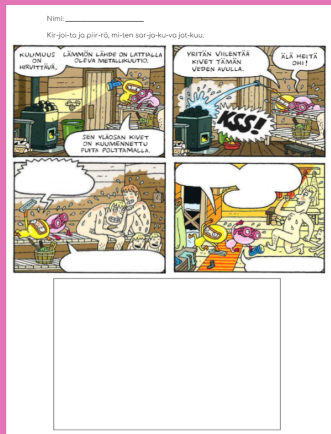
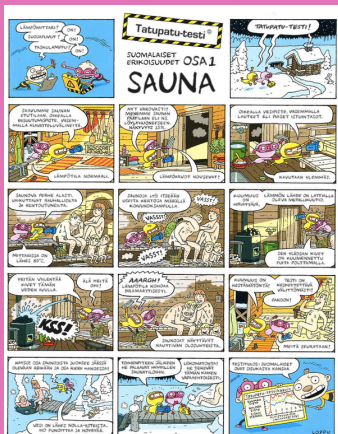
Mitä esimerkkisarjakuvassa tapahtuu tai voisi tapahtua?

Keskustelun jälkeen oppilaat saavat keksiä itse sarjakuvalle jatkoa piirtämällä ja keksimällä puhekupliin vuorosanoja. Tehtävän jälkeen oppilaiden kanssa voi lukea "alkuperäisen" sarjakuvan kokonaisuudessaan ja keskustella, minkälaisia erilaisia sarjakuvia oppilaat ovat keksineet.

LUKUVINKKAUS:
MATERIAALIT KIRJASTA
TATUN JA PATUN SUOMI

LIITTEET:

- Sarjakuva tehtävämoniste (liite 16)
- Tatu ja Patu sarjakuva (liite 17)

12. PIPERTÄJÄ

TAVOITTEET

Tehtävässä harjoitellaan luetunymmärtämistä, sillä oppilaan täytyy tekstin perusteella ymmärtää, millainen kone pipertäjä on, jotta hänen on mahdollista keksiä uusia pipertäjän tekemiä asioita. Tehtävässä harjoitellaan myös omien ajatusten ilmaisemista, kun hän ideoi tekstin pohjalta omia tuotoksia piirtämällä ja kirjoittamalla (T5 ja T9)

OPETTAJAN OHJE:

Tehtävässä oppilas lukee tekstin Pipertäjästä ja keksii sen pohjalta muita asioita, joita Pipertäjä voisi tehdä ja kirjoittaa virkkeinä viivastolle. Jos oppilas ei olsaa vielä kirjoittaa kokonaisilla virkkeillä, voi tehtävää helpottaa kirjoittamalla yksittäisiä sanoja.

Kirjoitustehtävän jälkeen oppilas pääsee piirtämään kuvan Pipertäjästä. Halutessaan tämän tehtävän voi integroida esimerkiksi kuvataiteeseen tai käsityöhön, jolloin oppilaat voisivat esimerkiksi maalata tai askarella/rakentaa omat pipertäjät.

LUKUVINKKAUS:
MATERIAALIT KIRJASTA
TATUN JA PATUN OUDOT
KOJEET,

LIITTEET:

- Pipertäjä tehtävämoniste (liite 18)
- Kuva Pipertäjästä (liite 19)

1. Lue teksti.

Jos-kus pie-niin teh-tä-viin tar-vi-taan suu-ri ko-ne.
Pi-per-tä-jän mo-ni-mut-koi-nen ko-neis-to pys-tyy
suo-ri-tu-moon kaik-kein pik-ku-rui-sim-mis-tä-kin
teh-tä-vis-tä. Ko-neen käyt-tä-mi-nen vaa-tii pait-si tai-to-a,
myös vah-vo-ja kö-si- ja jät-ke-ti-hä-ki-si-a.

Pi-per-tä-jäl-lä voi:

- ku-to-a sli-po-ve-rin muu-ra-hai-sel-le
- hal-ko-a hiuk-si-a
- lei-po-a maali-man pie-nim-män ko-kun
- tai-tel-la pos-ti-mer-kis-tä ha-tun
- pes-tä pik-ku-pyyk-ki-ä
- teh-dä ta-tu-oi-nin bar-bi-el-le
- maa-la-ta pik-ku-ou-ton re-kis-te-ri-ki-l-ven
- lei-ko-ta kir-pun kyn-net
- veis-tel-tä joo-veis-tok-sen joo-pa-las-ta

2. Mitä muu-ta pi-per-tä-jäl-lä voi teh-dä? Kir-joi-ta vii-vas-tol-le. Käy-tä ko-ko-nai-si-a virk-kei-tä.

3. Mitä pi-per-tä-jä näy-tää? Piir-tä.

TAUSTALLA OLEVAT KIRJAT

TATUN JA PATUN SUOMI

TATU JA PATU OUDOT KOJEET

TATUN JA PATUN
AVARUUSSEIKKAILU

TATU JA PATU, KAUHEA HIRVIÖ-
HIRVIÖ JA MUITA JUTTUJA

TATUN JA PAAUN
OUDOT AAKKOSET

LÄHTEET

KIRJALLISUUS

Havukainen, A. & Toivonen, S. 2016. Tatun ja Patun oudot kojeet. Helsinki: Otava.

Havukainen, A. & Toivonen, S. 2016. Tatun ja Patun Suomi. Helsinki: Otava.

Havukainen, A. & Toivonen, S. 2017. Tatun ja Patun avarusseikkailu. Helsinki: Otava.

Havukainen, A. & Toivonen, S. 2018. Tatun ja Patun oudot aakkoset. Helsinki: Otava.

Havukainen, A. & Toivonen, S. 2019. Tatu ja Patu, kauhea hirviö ja muita outoja juttuja. Helsinki: Otava.

Opetushallitus. 2014. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet.

https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/perusopetuksen_opetussuunnitelman_perusteet_2014.pdf

KUVALÄHTEET

Aino Havukainen & Sami Toivonen. <https://tatujapatu.fi>

Otavan, Liken, Kariston, Atenan, Nemon, Moreenin, F-kustannuksen, Otava Oppimisen palveluiden ja Finn Lecturan Mediapankki. <https://mediapankki.otava.fi>

Otava. Lastenkirjat. Tehtäviä ja puuhaa. <https://otava.fi/lastenkirjat/tehtavia-ja-puuhaa/>